

GC Rieber Eiendom AS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ingrid Leirvik Olsen, 555 72059

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø for rehabilitering av Årstadkaien for GC Rieber Eiendom AS

Statsforvalteren gir GC Rieber Eiendom AS tillatelse til anleggsarbeider i sjø for å rehabilitere Årstadkaien innerst i Puddefjorden, gnr/bnr. 158/18 i Bergen kommune. Tiltaket omfatter riving av eksisterende kai, boring av peler til etablering av ny kai og tildekking av rene masser på sjøbunnen under kaien.

Arbeidene med kaien forventes å bli utført høsten 2025, der målet er å bli ferdig før badesesongen starter i april/mai 2026.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegg som følger tillatelsen.

Vi viser til søknad datert 23. juni 2025 fra Multiconsult på vegne av GC Rieber Eiendom AS, samt andre opplysninger som kom fram under behandling av søknaden.

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven § 11

Statsforvalteren gir GC Rieber Eiendom AS tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø for å rehabilitere Årstadkaien innerst i Puddefjorden, gnr/bnr. 158/18 i Bergen kommune. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen om tillatelsen som skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre. Tillatelsens vilkår er vedlagt dette brevet. Statsforvalteren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

I tillegg til de kravene som følger tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten, viser vi til hjemmeside til Miljødirektoratet www.miljodirektoratet.no.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelsen og kontroll etter forurensningsloven, basert på ressursbruken i saken, jf. Forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4.

På bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i saken vedtar vi gebyr etter sats 6 på 45 600. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se kapittel 39 i forurensningsforskriften for mer informasjon om saksbehandlingsgebyret.

Sammendrag av søknaden

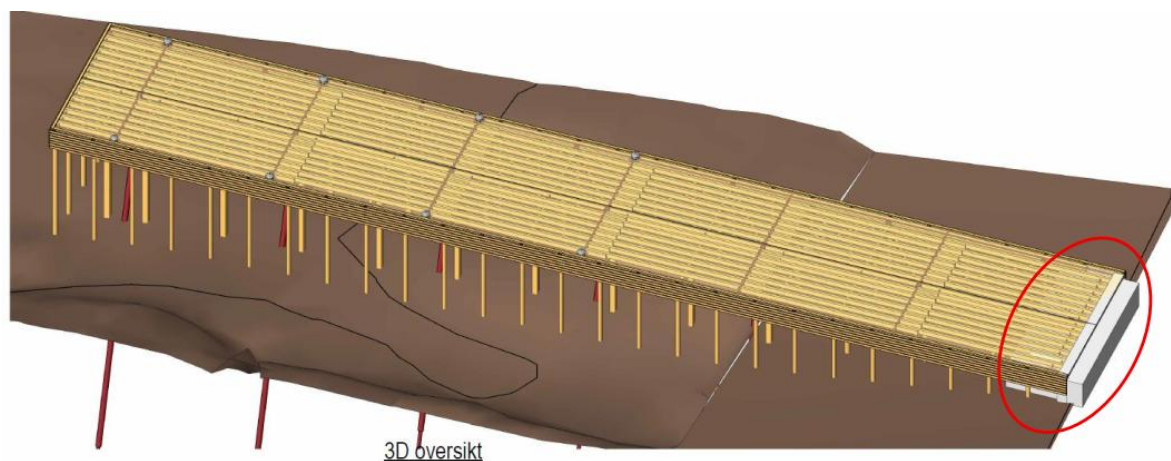
GC Rieber Eiendom AS planlegger å rive Årstadkaian i Solheimsviken i Bergen, og bygge en ny (Fig. 1). Tiltaksområdet har et areal på ca. 650 m². Arbeidet planlegges utført ved seksjonsvis riving av gammel kai og bygging av ny kai. Det vil bli gjort forsøk på å dra opp eksisterende peler av tre. Dersom dette ikke lar seg gjøre, eller de knekker, vil pelene bli kuttet ved sjøbunnen. Ny kai skal ha tilnærmet samme uttrykk som den gamle, og skal fundamenteres på en kombinasjon av borede stålkjernepeler og rammede plastbelagte trepeler (Wopas) (Fig. 2). Totalt er det planlagt 12 stk. stålkjernepeler og ca. 83 trepeler.

Figur 1: Oversiktskart som viser lokalisering av Årstadkaian i Solheimsviken. Kartkilde: <https://kart.kystverket.no/>.

Bunnsedimentene i Solheimsviken og Damsgårdssundet har vært forurensset, men i forbindelse med Bergen kommunes prosjekt «Renere Puddefjorden», ble bunnsedimentene dekket til med rene masser i 2017–2018. Det er usikkert om sjøbunnen under Årstadkaian ble dekket til. Dersom sjøbunnen ikke er dekket til, skal dette gjøres i forbindelse med dette tiltaket. Tildekkingsmassene planlegges lagt ut med grabb fra bil og/eller leker.

Miljømål for prosjektet er at tiltaket ikke skal føre til spredning av forurensning som kan være skadelig for miljøet i resipienten, eller føre til forringelse av økologisk og kjemisk tilstand. Tiltaket skal heller ikke føre til skader på tildekkingslaget.

Figur 2: Tegning av ny Årstadkai. Rød sirkel viser hvor kaien skal forankres i et betongfundament.

Risikovurderingen av planlagt tiltak har vist at det er liten fare for oppvirvling og spredning av forurensning i forbindelse med de planlagte utfyllingsarbeidene. Utlegging av tildekkingsmasser (dersom området under kaien ikke er tildekket allerede) vil kunne medføre noe spredning av steinstøv. Omfanget vurderes å være så lite at det ikke anses nødvendig med tiltak for å hindre slik spredning. Borekaks-/slam skal samles opp og leveres godkjent mottak. Eventuelt vann fra avvanning av boreslammet kan slippes tilbake til sjø. Av hensyn til friluftslivsinteresser anbefales tiltaket utført utenom tiden 15. mai til 15. september.

I anleggsperioden skal det måles turbiditet i én stasjon i en avstand på inntil 100 m fra tiltaksområdet. Som grenseverdi for turbiditet foreslås 10 FTU/NTU over referanseverdi. For å kontrollere at tiltaket ikke har ført til økt forurensning av tildekkingslaget utenfor tiltaksområdet, planlegges det å ta prøver av tildekkingslaget før og etter gjennomført tiltak. I tillegg kan det bli aktuelt å ta en prøve av eventuelt nytt tildekkingslag under kaien for å dokumentere tilstanden i dette når tiltaket er gjennomført.

Høringsuttalelser

Statsforvalteren sendte søknaden til Bergens Sjøfartsmuseum, Fiskeridirektoratet, Bergen kommune og Renere Havn Bergen 31. juli 2025 med høringsfrist 27. august 2025. Søknaden ble også annonsert på hjemmesiden til Statsforvalteren.

Vi mottok uttale fra Bergen kommune Plan- og bygningsetaten, Bergen Sjøfartsmuseum og Renere Havn Bergen. GC Rieber har kommentert uttalene 26. september 2025. Kommentarene er skrevet med blå skrift under hver uttale.

Bergen kommune, Plan- og bygningsetaten (1. august 2025)

Gjengivelse av etatens uttale:

«Omsøkt tiltak har en parallell byggesak pågående BYGG-2025/14361 som er avhengig av tillatelse etter forurensningsloven. Statsforvalteren ber Bergen kommune ved plan- og bygningsetaten å vurdere om tiltaket er i samsvar med gjeldene reguleringsplan og eventuelle andre merknader.

Byggesaken:

Rehabilitering av Årstadkaien

- Riving av eldre trekai, 64*10 m
- Oppføring av en ny kai (lik form og funksjon som eksisterende) med nytt materiale:
 - vil fremstå som en trekonstruksjon dimensjoneres etter dagens standard.

Kaien er planlagt med Wopas-peler supplert med stålkjernerpeler. Stålkjernerpelene er skult midt under kaien med forankring til fjell. Wopaspelene blir de synlige pelene langs ytterkant av kaien, og topp-beslag skjules med treverk. Inn mot land støpes det et fundament som også blir skjult av treverk, og som forankrer kaien mot land.

Plangrunnlag:

Kommuneplanens arealdel (KPA2018), vedtatt i Bystyret 19.06.2019, viser eiendommen som BY2 og den ligger innenfor hensynssonene 'Luftkvalitet - rød og gul sone', 'Konsesjonsområde- fjernvarme', 'Sikringssone - Forurensset sjøbunn', 'Veistøy - rød og gul sone' og 'Helikopterstøy - gul sone'.

I kommunedelplan for 17330000 ÅSTAD. PUDDEFJORDEN - DAMSGÅRDSSUNDET er eiendommen vist som 'veiareal'.

Eiendommen omfattes av reguleringsplan ID 15690100, ÅRSTAD. GNR 158 BNR 17 MFL., SOLHEIMSVIKEN NÆRINGSPARK, ikrafttredelsesdato 26.04.2010 og er regulert til Kai og offentlig friområde, men hensynsonen 'bevaring av anlegg'.

Vurdering av tiltaket:

Tiltaket strider mot plangrunnlaget og vil være avhengig av dispensasjon fra:

- Kommuneplanens arealdel, KPA 2018 § 6.1.1 vedrørende avstand til sjø. Minstekrav er 10 m, kaien forankres 0 m fra sjø og etableres ellers i sjø.
- Reguleringsplan 15690100 § 1.2.4 vedrørende kotehøyde på kaifront under minstekravet på 2,75+ m.
- Reguleringsplan 15690100 § 5.1.2 vedrørende riving av kai som skal bevares.
- *Reguleringsplan 15690100 byggegrense til fylkesvei*
 - o Det er også mulig veimyndighet Vestland fylkeskommune vurderer at tiltaket strider mot vegloven i forhold til tiltakets avstand til fylkes gang- og kjørevei. Kravet er 50 m til veimidtre og tiltaket plasseres ca. 18 m fra veimidtre gang/sykkelvei og 32 m fra veimidtre kjørevei. Søknaden er sendt på høring til VLFK vei og infrastruktur for en endelig vurdering av kravet, deres svarfrist er 26.08.25.

Vår foreløpige vurdering av saken er at vi er positive til tiltak med forbehold om at våre høringsinstanser ikke har store innsigelser og at ansvarlig søker innhenter nødvendige tillatelser fra Bergen Havn og Statsforvalteren før i gangsettelse.

Vi har ingen andre merknader.»

[Multiconsult har ingen kommentar til uttalen.](#)

Bergen Sjøfartsmuseum (11. september 2025)

Gjengivelse av museets uttale:

«Museet kjenn ikkje til kulturminne som kan bli direkte råka av det omsøkte tiltaket. Me har heller ingen indikasjonar på at området har vore nytta som ankringsstad eller hamn i eldre tid.

Museet har derfor ingen merknader til det planlagde arealinngrepet.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket,

må arbeidet under vatn straks stoppest. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.»

[Multiconsult har ingen kommentar til uttalen.](#)

Renere Havn Bergen (12. september 2025)

Gjengivelse av Renere Havns uttale:

«1. Generelt

Renere Havn Bergen har gjennomført omfattende tiltak for å tildekke forurenset sjøbunn i Puddefjorden, inkludert området ved Årstadkaia. Det er avgjørende at disse tiltakene ikke forringes som følge av nye anleggsarbeider.

2. Kommentar til tiltaket

Vi viser til søknaden fra GC Rieber Eiendom AS og Multiconsults risikovurdering. Vi støtter intensjonen om å gjennomføre arbeidet med lavest mulig miljøpåvirkning, men vil understreke følgende:

- Tildekkingslaget må beskyttes: Pga. de mange pelene under kaia var det vanskelig å legge et heldekkende og tilstrekkelig tykt tildekkingslag under kaia da Renere Havn Puddefjord tiltaket ble gjennomført i 2018, og vi støtter at dette gjennomføres som del av tiltaket til GC Rieber. Det er viktig at tildekkingsmassene legges ut med høy presisjon og minimal spredning.
- Oppfølging av turbiditet: Vi støtter måling av turbiditet under anleggsperioden, men anbefaler at det også måles nærmere tiltaksområdet, ikke bare på 100 meters avstand, for å fange opp lokal påvirkning.
- Oppsamling av borekaks og slam: Vi støtter kravet om oppsamling og levering til godkjent mottak, og anbefaler at det føres logg over mengder og håndtering.

3. Anbefalinger

Vi har ingen innvendinger til tiltaket slik det er beskrevet i søknaden. Ideelt sett skulle tiltaket gjerne vært utført med en siltgardin, men det er trolig utfordrende med tanke på utslipp av kloakk i området slik tiltakshaver selv beskriver. Det er viktig å ta gode før og etter prøver i området rundt tiltaket og at det blir stilt krav om retildekking dersom miljøtilstanden er blitt dårligere på grunn av tiltaket. Vi ser det som positivt at det planlegges for tildekking under kaia.

Vi har følgende anbefalinger for å best ivareta sjøbunnen rundt tiltaket:

- Det bør utarbeides en miljøoppfølgingsplan som inkluderer overvåking av tildekkingslaget, turbiditet, og eventuell reetablering av dekke ved skade.
- Det bør gjennomføres en visuell inspeksjon før og etter tiltaket, med dokumentasjon av tildekkingslagets tilstand.
- Vi anbefaler at det etableres dialog mellom tiltakshaver og Renere Havn Bergen for koordinering og erfaringsutveksling. Renere Havn Bergen har et pågående overvåkingsprogram i Puddefjorden og det vil være nyttig for begge parter med en oversikt over tilstanden i området.

4. Konklusjon

Renere Havn Bergen har som mål å sikre langvarig forbedring av miljøtilstanden i Puddefjorden. Vi ber om at tiltaket gjennomføres med høy miljøstandard og at tildekkingslaget ivaretas fullt ut.

5. Tillegg fra Bymiljøetaten, levert ifm. byggesak

Bymiljøetaten har tidligere vurdert tiltaket ift. byrom og natur ifm. søknad til Plan- og bygningsetaten om dispensasjon fra KPA. Området rundt bryggen er et viktig beiteområde for fugler, spesielt med hensyn til ærfuglen som er rødlistet (kategori sårbar-VU). Disse fuglene beiter blåskjell, som gjør blåskjellene svært viktige å ta vare på. Dersom blåskjell har festet seg til konstruksjonen, bør disse tas vare på, slik at de kan formere seg og sørge for at bestanden kan bestå. Vi ber om at prosjektet engasjerer fagperson med marin kompetanse så tidlig som mulig, og før rivningsarbeidet igangsettes, som kan bistå med å sikre blåskjellbestanden før, under og etter bygningsarbeidet. Dersom fagpersonen vurderer at de fremtidige pålene ikke egner seg som feste for blåskjell, kan for eksempel blåskjellnett/sokk, som har vært prøvd ut av Urban Ocean tidligere, og fungert godt i byfjorden, være et alternativ. Blåskjellene er også viktige for å rense sjøvannet, og kan bidra til bedre vannkvalitet i fjorden. Bymiljøetaten vurderer at det kan gis dispensasjon til tiltaket, med forbehold om at fugleliv, som blant annet ærfugl, ivaretas gjennom å bevare og tilrettelegge for blåskjell. Vi anbefaler at fagperson med marin kompetanse engasjeres tidlig for ivaretagelse av dagens blåskjellbestand på stedet. Å rive dagens kai, og bygge en ny tilsvarende kai, vurderer vi at ikke vil endre dagens situasjon for allmennhetens ferdsel langs sjøfronten. Det er positivt at toppdekket i treverk videreføres, slik at kaien beholder sitt nåværende preg i størst mulig grad.»

Multiconsults svar til uttalen:

«1. Ekstra målestasjon nærmere enn 100 meter fra tiltaksområdet.

Utlekking av tildekkingsmasser vil kunne føre til noe turbiditet i sjøen pga. finstoff/steinstøv i tildekkingsmassene. Som omtalt i søknaden, og som Renere havn sier seg enig i, vil bruk av siltgardin være vanskelig å gjennomføre i dette konkrete området. Dersom turbiditetsmålere plasseres for nær tiltaket, vil det kunne føre til stadige overskridelser av grenseverdi og stopp i arbeidet uten at det foregår spredning av forurensning. Tiltaket vil dermed bli praktisk vanskelig å gjennomføre.

Dersom man skal måle nærmere tiltaksområdet enn beskrevet i søknaden, må man benytte høyere grenseverdier enn det søknaden foreslår for målepunktet.

2. Konkrete tiltak i forbindelse med arbeider som allerede er omtalt i søknad.

Vi bekrefter at borekaks og slam vil bli levert til godkjent mottak, og at man i forbindelse med dette vil registrere mengder. På samme måte skal det tas prøver av sjøbunnen/tildekkingslaget rundt tiltaksområdet før og etter gjennomført tiltak. Kontroll og overvåking er omtalt i søknaden og planlegging av dette vil som nevnt inngå i detaljprosjektering, når vedtak med evt. vilkår foreligger.

3. Dialog

Tiltakshaver er positiv til at Renere Havn ønsker dialog og ber dem ta kontakt.

4. Tillegg fra Bymiljøetaten

Fuglelivet i Puddefjorden fremgår av offentlig tilgjengelige kart. Vi registrerer at det er blåskjell på alle våre brygger i Puddefjorden og at tilvekst av blåskjell jevnt over er god, så lenge det er mulig for dem å feste seg på konstruksjon, tau mv. Det skulle dermed ikke være noe hinder for at blåskjell vil kunne vokse i området når tiltaket er ferdig. All erfaring fra arbeidet til Renere Havn tilsier vekst av blåskjell i etterkant av at tiltaket er gjennomført.

Tiltakene som trekkes frem av Bymiljøetaten synes ikke være formålstjenlig eller nødvendig for å

sikre tilstrekkelig tilgang på mat for ærfugl eller tilvekst av blåskjell på fremtidig konstruksjon.

Det er per i dag ikke behov for å sikre DNAet til eventuelle individer av blåskjell som skulle være i tiltaksområdet, det fremstår derfor lite formålstjenlig å kartlegge og å ta vare på enkeltindivider.»

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Hovedregelen i forurensningsloven er at forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er lovlig uten tillatelse når forurensningen fra anleggsarbeidet er "vanlig", jf. forurensningsloven § 8, første ledd nr. 3. Statsforvalteren har vurdert at forurensningspotensialet med anleggsarbeidene i sjø medfører fare for forurensning som ikke er normal/vanlig etter art og omfang og dermed kreves det tillatelse etter lovens § 11, jf. forurensningsforskriftens § 22-6.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for forurensning fra anleggsvirksomhet, jf. rundskriv1 T-3/12.

Når Statsforvalteren vurderer om det skal gis tillatelse til forurensende virksomhet, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på forurensningsulempene ved tiltaket sammen med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil kunne før til jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. Statsforvalteren legger til grunne anbefalinger i Miljødirektoratets veileder M-350/2015 2 i vår vurdering av saken.

Naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, "føre-var-prinsippet", samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Vannforskriften

Søknader om tillatelser til tiltak i sjø og vassdrag skal også vurderes etter vannforskriften. Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndigheten skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i § 9 eller § 10.

Avgrensinger mot annet lovverk

Statsforvalteren kan ikke gi tillatelser etter forurensningsloven dersom omsøkt tiltak er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven, jf. fl § 11.

Bergen kommune ved plan- og bygningsetaten skriver i sin uttale at de er positive til tiltaket, men at det strider mot plangrunnlaget og vil være avhengig av dispensasjoner.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvalteren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriftens § 36-2, som setter krav til innhold i søknader om tillatelse etter forurensningsloven. Vi mener å ha tilstrekkelig informasjon for å kunne fatte vedtak i saken.

Søker har utført en risikovurdering for tiltakene basert på mulig forurensning og negativ påvirkning på resipienter med hensyn til marint mangfold, fiskeriinteresser, eksisterende tildekkingslag i

Puddefjorden mv. På dette grunnlaget er det foreslått avbøtende tiltak og tidsavgrensninger ved gjennomføring av tiltaket. Vi er enig med Multiconsults risikovurdering og forslag til avbøtende tiltak og tar de foreslåtte avbøtende tiltakene inn som vilkår i tillatelsen, med en mindre endring.

Vi støtter Renere Havn Bergens anbefaling om måling av turbiditet nært tiltaksområdet for å kunne fange opp lokal påvirkning, og setter dermed som vilkår at det skal brukes en ekstra turbiditetsmåler for å kunne gjøre justeringer av prosjektet underveis.

Tildekkingslaget i Puddefjorden sin isoleringsevne mot utlekking av miljøgifter er avhengig av at det holdes intakt som en sammenhengende konstruksjon. Vi har i vilkår fastslått at dersom sluttrapporten viser at deler av tildekkingslaget må repareres/utbedres som følge av økt forurensning i topplaget og/eller skader i tykkelse, så vil tiltakshaver bli holdt ansvarlig for utbedring av tildekkingslaget.

Bymiljøetaten i Bergen kommune uttalte et ønske om at tiltakshaver engasjerer en fagperson med marin kompetanse for å sikre blåskjellbestanden i tiltaksområdet før, under og etter tiltaket. Statsforvalteren tolker at sikring av blåskjell fra den eksisterende kaien ikke faller inn under fare for forurensning og det vil derfor ikke settes som et vilkår i tillatelsen.

Vannforskriften og naturmangfoldloven

Vannforekomsten

Utfyllingsområdet ligger i vannforekomsten Byfjorden indre del. Vannforekomsten er klassifisert som beskyttet kyst/fjord og har vannforekomst-ID 0261010800-4-C. Resipienten er vurdert til å ha moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand.

Påvirkning på vannforekomsten og avbøtende tiltak

Anleggsarbeider i sjø kan påvirke vannforekomsten dersom partikler fra borekaks og sjøbunnen blir spredt. Partiklene kan gjøre skade på det marine nærmiljøet i form av nedslamming, og kan ha negativ påvirkning på blant annet fisk, bunnlevende organismer, samt næringssøk for fugl.

Det er ikke registrert marine naturtyper i nærområdene til tiltaksområdet i tilgjengelige karttjenester.

Det er ingen registrerte gyteområder i tiltaksområdet eller i nærområdene til tiltaksområdet eller andre viktige fiskeriinteresser.

Ved oppsamling av borekaks og turbiditetsmåling med alarmgrense vil faren for forurensning og negativ påvirkning bli redusert til et akseptabelt nivå.

Vurdering

Statsforvalteren har vurdert tiltaket etter vannforskriftens bestemmelser. Forringelse av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det er adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12. I denne saken legger Statsforvalteren til grunn at tiltaket vil gi en midlertidig liten påvirkning og at tilstanden i resipienten vil gjenopprettes og bedres når utslippet opphører. Svingninger i tilstanden til vannforekomster som følge av anleggsarbeid gir adgang for unntak.

Oppsummering

Statsforvalteren mener at med de avbøtende tiltakene som stilles i tillatelsens vilkår, så vil man redusere risiko for spredning av partikler og andre negative påvirkning til et akseptabelt nivå.

Både forurensingssituasjonen og naturmangfoldet er kartlagt, og kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap er dermed oppfylt. Kunnskapsgrunnlaget for tiltaket er vurdert som tilstrekkelig, og føre-var prinsippet i § 9 i

naturmangfoldloven er ivaretatt ved at tiltaket er regulert med vilkår etter forurensningsloven.

Kravet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å avgrense skade på naturmangfoldet vil bli oppfylt når arbeidet blir utført i samsvar med vilkår i tillatelsen, jf. naturmangfoldloven § 12.

Endring og omgjøring

Vi vil påpeke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte grensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Virksomheten er pliktig til å unngå unødvendig forurensning, jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Statsforvalteren med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. En endringssøknad må derfor sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres.

At vi har gitt tillatelse til forurensning fritar ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensning har ført til, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter er og straffbart.

Rett til å klage

Partene involvert i saken og andre med særlig interesse kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klager bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvalteren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter oppfordring, eller på eget initiativ, avgjøre at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. En slik avgjørelse kan det ikke klages på.

Dere kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage skal være begrunnet, og den må sendes til Statsforvalteren i Vestland innen tre uker. Virksomheten må betale det fastsette gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskuddsbeløpet bli refundert.

Med hilsen

Magne Nesse
senioringeniør

Ingrid Leirvik Olsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelsens vilkår

Kopi med vilkår til:

Fiskeridirektoratet
Bergen kommune
Bergen kommune ved Renere havn Bergen
Bergens Sjøfartsmuseum
Multiconsult

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø for rehabilitering av Årstadkaiaen for GC Rieber Eiendom

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad datert 23. juni 2025 samt opplysninger som kom frem under behandling av søknaden. Tillatelsen gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet.

Hvis virksomheten ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen.

Virksomheten bør først kontakte forurensningsmyndighetene for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen har tredd i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndighetene kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Tiltakshaver	GC Rieber Eiendom AS
Sted/gateadresse	Postboks 990, 5808 Bergen
Org. nummer / tilhører	872 036 482 / 929 703 766
Næringskode	68.200 Utleie av egen eller leid fast eiendom

Statsforvaltaren sine referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Arkivnummer
2025.0822.T	4601.1019.01	2025/10856

Tillatelsen gitt første gang: 13. oktober 2025	Endringsnummer:	Tillatelse sist endret:
Magne Nesse senioringeniør	Ingrid Leirvik Olsen rådgiver	

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringsdato	Vilkår og omtale av endringer

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gir vilkår for å redusere forurensning fra anleggsarbeider med å rehabilitere Årstadkaien innerst i Puddefjorden, gnr/bnr. 158/18 i Bergen kommune.

Tiltaket omfatter riving av eksisterende kai, boring av peler til etablering av ny kai og eventuell tildekking av rene masser på sjøbunnen under kaien.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeidene senest en uke før. Varselet sendes med en epost til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så lang som mulig

All forurensning fra virksomheten er isolert sett uønsket. Virksomheten plikter å redusere utslippene sine så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er satt uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i denne tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt som mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 3.3

2.4 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir stetta. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

2.6 Kulturminne i sjø

Bergens sjøfartsmuseum gjør oppmerksom på at tiltakshaver plikter å gi melding til museet (marinarkeologi@museumvest.no) dersom en under arbeid i sjøområdene finner skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminner. Dersom kulturminner på sjøbunnen kan bli påvirket av tiltaket, må arbeidet under vann straks stoppes. Arbeidet må i så fall ikke starte opp igjen før museet har undersøkt og eventuelt frigitt området. Eventuelle brudd på disse vilkårene vil være i strid med bestemmelsene i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

2.7 Saksbehandling etter annen lovgivning

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling eller at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollforskriften skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver støtter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontroll oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter å alltid ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

3.1.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av straktiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndtering skal dokumenteres skriftlig.

3.1.2 Krav til kompetanse

Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i forbindelse med prosjektet, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap

¹ Systematisk helse -, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften)

skal stå i rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles på telefonnummer 110 i henhold til gjeldende forskrift. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

4 Vilkår for utføring av anleggsarbeider i sjø

4.1 Generelt

Tiltakene i sjø skal utføres på en måte som minimerer spredning av partikler og tilslamming av vannmassene. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak gjennomføres.

4.2 Tidsavgrensning

Tiltaket skal utføres utenom tiden 15. mai til 15. september for å unngå at spredning av steinstøv i for stor grad påvirker rekreasjon og friluftsinteresser negativt.

4.3 Tildekkingslag

Renere Havn Bergens tildekking av Puddefjorden skal beskyttes og ikke forringes som følge av tiltaket. Vi legger vekt på uttalen fra Renere havn Bergen og setter vilkår om at området rundt tiltaksområdet skal prøvetas og inspiseres visuelt før og etter tiltaket, med dokumentasjon av tildekkingslagets tilstand. Hvis prøvetakingen/inspeksjonen avdekker at miljøtilstanden er blitt dårligere, skal tiltakshaver iverksette retildekking. For nærmere informasjon, se vilkår 6.3 *Sluttkontroll / prøvetaking og eventuell reparasjon av tildekkingslag*.

Sjøbunnen under kaien skal tildekkes av rene masser. Utlekking av nytt tildekkingslag skal utføres slikt som beskrevet i søknaden, med minimal risiko for spredning. Det skal etableres dialog mellom tiltakshaver og Renere Havn Bergen for koordinering og erfaringsutveksling. Dokumentasjon av det nye tildekkingslaget skal deles og dermed kunne inkluderes i det pågående overvåkingsprogrammet i Puddefjorden.

4.4 Turbiditetsmåling

Turbiditetsmålinger skal planlegges og utføres i samsvar med Norsk Standard1 NS 9433:2017.

Det skal brukes to turbiditetsmålere med ulik avstand til tiltaksområdet.

Turbiditetsmåler 1, plassert inntil 100 m fra tiltaksområdet, skal plasseres slik at den kan anvendes for å overvåke turbiditet med alarmgrense og rutiner for stans i arbeidet. Konsentrasjon av partikler, angitt

som turbiditet fra tiltaket, skal holdes på bakgrunnsnivå pluss 10 FNU og lavere ved 100 m avstand fra tiltaksområdet.

Turbiditetsmåler 2 plasseres etter nærmere avtale med entreprenør. Turbiditetsmåleren skal ikke operere med en grenseverdi og alarm, men ha som funksjon å overvåke turbiditeten nærmere tiltaksområdet for å kunne fange opp lokal påvirkning og dermed kunne justere prosjektet underveis.

Det må dokumenteres en referanseverdi/bakgrunnsnivå for turbiditet, enten fastsatt på forhånd ved målinger eller med en referansestasjon der det blir tatt målinger ved faste intervall under anleggsperioden.

Tid mellom hver avlesning på turbiditetsmåler 1 skal ikke være over 10 minutt. Om alarmgrensene blir overskrevet utover en periode på 30 minutt skal arbeidet stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres. Dersom overskridingen skjer på grunn av arbeidet, kan arbeidet ikke starte opp igjen før turbiditeten er nede på stabile nivå under alarmgrensene.

Håndtering av alarmer skal innarbeides slik at alle relevante ledd i prosjektorganisasjonen kjenner alarmgrensene og hvilke aksjoner som skal utføres ved overskriding, jf. vilkår 3.1 om internkontroll.

Kunnskap og informasjon tilegnet i prosjektet skal brukes for justering av måleprogrammet. Dersom observasjoner og målinger viser at turbiditetsmåleren er plassert på et uegnet sted eller dyp, skal måleren flyttes.

Detaljert metode for referanseverdi, alarmgrenser, plassering av målestasjon og prosedyre for jevnlig vedlikehold og rengjøring av sensorene skal beskrives i kontroll og overvåkingsplan, jf. vilkår 6.2.

4.5 Oppsamling av borekaks

Ved fundamentering med borede peler skal borekaks samles opp, avvannes og leveres godkjent mottak.

4.6 Aktsomhet ovenfor havnespy

Den fremmede arten havnespy/japansk sjøpung (*Didemnum vexillum*) er allerede etablert flere steder i landet. Dette er en fremmed og uønsket art som formerer seg raskt og fører til store problem for marine miljø og næringer. Arten vokser bl.a. på skrog, fortøyninger, brygger og annet som finnes i sjøen. Vestland fylke har gjennom de siste årene registrert en økning i observasjoner av havnespy. Havnespy er påvist ved kaier i Haugesund, Askøy, Bergen og flere steder i Sogn. Arten blir spredd via skipsfart, særlig i de største havnene som har besøk av utenlandske skip. Arten kan og bli spredd til mindre havner via småbåter eller festet til tauverk og andre flyteobjekt i sjøen.

Statsforvalteren minner om aktsomhetsplikten i henhold til *forskrift om fremmede organismer* § 18. I den står det at den som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold. Tiltakshaver skal ha kunnskap om risikoen aktiviteten innebærer, kunnskap til å treffe forebyggende tiltak og kunnskap til å raskt avdekke utilsiktet spredning av fremmede organismer. Mistanke om funn av havnespy må [meldes inn](#) og verifiseres av marinbiologisk kompetanse. Dersom havnespy blir bekreftet, skal observasjonen [rapporteres til Artsdatabanken](#), og det må iverksettes tiltak for å unngå videre spredning. Slike tiltak skal skje i samsvar med [veiledning gitt av Sjøfartsdirektoratet](#).

5 Avfall

5.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det blir dannet avfall som følge av tiltakene. Særlig skal innhold av skadelige stoffer i avfallet avgrenses mest mulig. Stad kommune plikter å se til at all håndtering av avfall, under dette gjenvinning, blir utført i samsvar med gjeldende regler fastsatt i eller i henhold til forurensningsloven og avfallsforskriften.

Brukte partikkelsperrer skal leveres til lovlig mottak.

5.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett. Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal skje i tett container eller under tak på fast dekke.

Lageret skal være sikre mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år.

Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no.

6 Overvåking og kontroll, og rapportering til Statsforvalteren

6.1 Miljørisikovurdering

Tiltakshaver har lagd en miljørisikovurdering² for anleggsarbeidene, som skal holdes oppdatert.

Miljørisikovurderingen skal omfatte alle forhold ved tiltak i sjø som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Miljørisikovurderinga danner grunnlag for kontroll- og overvåkingsplanen.

6.2 Plan for kontroll og overvåking

Det skal utføres kontroll og overvåking av tiltakene i sjø etter en kontroll- og overvåkingsplan. Denne skal lages i tråd med anbefalinger gitt i veileder for håndtering av sedimenter, M-350/2015, og oppfylle tillatelsens vilkår.

Kontroll og overvåking skal være tilstrekkelig til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltakene, og skal foregå før, under og i etterkant av tiltakene.

6.3 Sluttkontroll / prøvetaking og eventuell reparasjon av tildekkingslag

Etter tiltaket er utført må det gjennomføres inspeksjon av sjøbunnen rundt tiltaksområdet, samt eventuelle områder med tildekket sjøbunn som har vært benyttet til oppankring av flåten med peleriggen.

Sluttkontroll skal inkludere filmdokumentasjon av tildekkingslaget rundt tiltaksområdet, med vurdering i sluttrapporten av om det kan være dratt opp masser fra den opprinnelige sjøbunnen (basert på visuell vurdering). Ved mistanke om at dette har skjedd, bør det tas prøve av massene og eventuelt re-tildekke sjøbunnen dersom prøvene viser høye forurensningsnivåer.

² Årstadkaien, Bergen. Rehabilitering av kai. Søknad om tiltak i sjø. Multiconsult 23. juni 2025

Eventuelle prøver skal tas av de øverste 0–10 cm av sedimentene, og analyseres for innhold av polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH16 EPA), polyklorete bifenyler (PCB7), tributyltinn (TBT), og de uorganiske stoffene arsen, bly, kadmium, kobber, krom, kvikksølv, nikkel og sink. Samtidig bestemmes tørrstoffinnholdet, innhold av totalt organisk karbon (TOC) og finstoffandel mindre enn 2 og 63 µm

Den visuelle vurderingen med film sendes Renere havn Bergen og Statsforvalteren når den foreligger.

Dersom det observeres skade på tildekkingslaget etter tiltaket og/eller dersom prøvetakingen etter tiltaket viser at det har forekommet kontaminering av tildekkingslaget som følge av utfyllingen er tiltakshaver ansvarlig for utbedring av tildekkingslaget. Hvordan dette skal utføres vil formidles fra Statsforvalter i samråd med Renere havn Bergen.

6.4 Sluttrapport

Tiltakshaver skal sende rapport til Statsforvalteren innen 10 uker etter at tiltaket er gjennomført. Rapporten skal inneholde følgende:

- Omtale av hvordan arbeidene er utført.
- Samlet omtale og dokumentasjon på effekt av avbøtende tiltak som er gjennomførte for å hindre forurensning.
- Om eventuelle vilkår i tillatelsen ikke er oppfylt, og en begrunnelse på hvorfor

Virksomheten skal uten opphold varsle Statsforvalteren om alle unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.

7 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.